

SAĞLIK MESLEKLERİ KURULU'NUN ANAYASA MD.135 KAPSAMINDA
DEĞERLENDİRİLMESİ

2/11/2011 tarihinde Resmi Gazete’de yürürlüğe giren 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 23. Maddesi ile Sağlık Meslekleri Kurulları ilk kez düzenlenmiştir. 14 Aralık 2012 tarih ve 28497 sayılı ile de Sağlık Meslekleri Kurulu Yönetmeliği Remi Gazate’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

663 sayılı KHK md.23/6’ya göre Kurul’un görevleri; “a) *Yeni bir sağlık mesleğinin veya dalının ihdasında görüş bildirmek. b) Sağlık mesleklerinin eğitim müfredatı hakkında görüş bildirmek. c) Sağlık mesleklerinin etik ilkelerini belirlemek. ç) Meslek mensuplarının meslekî yeterlilik ve etik eğitimi ile hasta hakları eğitimine tâbi tutulmasına ve eğitimlerin süresine ve müfredatına karar vermek. d) Sağlık engeli sebebiyle mesleğin icrasının yasaklanmasına karar vermek. e) Meslekten geçici veya sürekli men etmeye karar vermek” 28497 sayılı Yönetmeliğin 2. Maddesinde ise kapsam belirlenmiştir; “*Bu Yönetmelik, Sağlık Meslekleri Kurulu ile Türkiye’de meslek icra yetkisine sahip tüm sağlık meslek mensuplarını kapsar.*”*

Kurul’un kimlerden oluştuğu ise hem 663 sayılı KHK’da hem de 28497 sayılı Yönetmelik’te aynıdır. Buna göre Kurul “a) *Müsteşar veya görevlendireceği müsteşar yardımcısı ile Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü veya görevlendireceği bir yetkili temsilci, I. Hukuk Müşaviri veya görevlendireceği hukuk müşaviri, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanları veya görevlendirecekleri yardımcıları, b) Bakanın seçeceği en az doktora seviyesinde eğitim almış 5 ayrı sağlık meslek mensubu üye, c) En az genel müdür yardımcısı seviyesinde Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi bir üye, ç) Yükseköğretim Kurulunun seçeceği iki üye, d) Meslekî Yeterlilik Kurumu temsilcisi bir üye, e) Kanunla kurulan sağlık meslek birliklerinden birer üye” den oluşur. Burada “meslek birliklerinden” kasıt; “.23/1/1953 tarihli ve 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu, 7/6/1985 tarihli ve 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu ve 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu ile kurulan meslek birliklerini ifade eder.” 663 sayılı KHK md.3’e göre; “*Sağlık meslek birliklerinin temsilcileri yalnızca kendi meslek mensupları ile ilgili konuların görüşüleceği toplantılara katılabilir ve kendi meslek alanları ile ilgili konularda oy kullanır*” denmiştir.*

Meslekten meni gerektiren ilgili hükümler 663 sayılı KHK md 23/7-c,ç bendelerinde belirtilmiştir. Şöyle ki; “c) (İptal: Anayasa Mahkemesi’nin 14/2/2013 tarihli ve E.: 2011/150, K. 2013/30 Sayılı Kararı ile.; Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) Meslek icrası esnasında sonucunu öngörerek veya görevinin gereklerine aykırı hareket ederek veyahut görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek bir kişinin ağır derecede olmayan engelliliğine sebebiyet verenlerin **üç aydan bir yıla** kadar meslekten geçici men edilmesine karar verilir. Bu fiillerin beş yıl içinde tekrarı hâlinde verilecek cezalarda alt ve üst sınırlar iki katı olarak uygulanır.

ç) (İptal: Anayasa Mahkemesi’nin 14/2/2013 tarihli ve E.: 2011/150, K. 2013/30 Sayılı Kararı ile.; Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) Meslek icrası esnasında sonucunu öngörerek veya görevinin gereklerine aykırı hareket ederek veyahut görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek bir kişinin **ağır engelliliğine veya ölümüne sebebiyet verenlerin** bir yıldan üç yıla kadar meslekten geçici menine karar verilir. Bu fiillerin beş yıl içinde tekrarı hâlinde meslekten sürekli men kararı verilir.”

Meslek odaları tarafından verilecek disiplin ceza hükümleri ile 663 sayılı KHK’nın çatışması halinde ise ne yapılacağı 663 sayılı KHK md 23/11’ de düzenlenmiştir. Buna göre; “Kanunla kurulmuş meslek odalarının ve birliklerinin kuruluş kanunlarındaki disiplin hükümleri saklıdır. Ancak fiilin her iki kanuna göre de müeyyide gerektirmesi hâlinde bu Kanun hükümleri uygulanır” denmiştir.

1982 tarihli Anayasamızın 135. Maddesi’nde “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları” düzenlenmiştir. Bu hükmün 1. Fıkrasında; “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir” denilerek hem kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tanımlanmış hem de bu kuruluşun amaçlarının ne olacağı. İşbu hususta, Anayasamızın 135. Maddesi gereği, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına verilen yetkiler, KHK ile Sağlık Meslekleri Kuruluna verilemez. 663 sayılı KHK’nın 23. Maddesi ve buna dayanak çıkarılan Sağlık Kurulları Yönetmeliği gereği kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının tüm yetki ve görevleri Sağlık Meslekleri

Kuruluna normlar hiyerarşisine aykırı bir şekilde verilerek kamu kurumu meslek kuruluşları adeta işlevsizleştirilmiştir. Örneğin, hekimlik mesleği için meslekten men cezası Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği md.5'te "Geçici Olarak Meslekten Alıkoyma Cezası" olarak düzenlenmiş ve bu hüküm gereği 15 gün ile 6 aylık süreler için meslekten geçici men cezası verilebilmektedir. Oysa ki, Sağlık Meslekleri Kurulu sağlık mesleği mensuplarına sürekli men cezası dahi verebilmekte ve aynı fiil nedeniyle hem meslek örgütü tarafından hem de Sağlık Meslekleri Kurulu tarafından soruşturulan kişi için Sağlık Meslek Kurulu kararı esas alınmaktadır. Bir tarafta Anayasa gereği faaliyet gösteren kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu diğer tarafta ise KHK ile kurulmuş olan Sağlık Meslekleri Kurulu. Aynı sebeplerle kurulmuş iki ayrı kuruluş ancak aynı konu ile ilgili ceza gerektiren bir durumda KHK ile kurulmuş olan yapının kararı öncelik teşkil etmektedir.

Başta Anayasa ile kurulmuş olan bir yapının KHK ile ortadan kaldırılması tamamen hukuka aykırı bir düzenleme olup bir an önce bu durumun giderilmesi gerekmektedir. Ayrıca, 663 sayılı KHK ile düzenlenmiş olan meslekten men cezası tamamen muğlak ifadeler içermektedir. Bunun yanı sıra meslekten men için cezası için sağlık mesleği mensuplarının tıbbi uygulama esnasında öngörmesi gereken bir fiili öngörmemesi veya görevin gereklerine aykırı davranması veya ihmal ve gecikme göstermesi nedeniyle sağlık mesleği mensubu kişi tüm bu sayılan fiiller için aynı ceza ile cezalandırılmaktadır. Oysa, öngörme ile ihmal arasında hukukumuzda geniş bir yelpaze bulunmakta olup, bunlar ayrı cezaları gerektirmektedir. Tüm bunları ötesinde meslek mensubunun fiili aynı olsa da şayet kişinin ağır derecede engelliliğine sebep olunmamışsa daha hafif ceza olan geçici men cezası verilmekte ancak aynı fiil nedeniyle kişinin ağır engelliliğine veya ölümüne sebebiyet verilmişse meslekten sürekli men cezası verilebilmektedir. Ayrıca, 663 sayılı KHK'da düzenlenen meslekten men hükümleri gereği sağlık mesleği mensupları yapmış oldukları tıbbi uygulamalarda dikkat ve özen yükümlülüklerine aykırı davranışları nedeniyle geçici veya sürekli meslekten men edilebilmekte. Yani, Mahkemelerce hatalı tıbbi uygulama kararı verilen tüm meslek mensupları için Sağlık Meslekleri Kurulu meslekten geçici veya sürekli men cezası da verebilir.

Görüldüğü üzere kanun yapım tekniklerine de aykırı olarak yapılmış düzenleme ile Sağlık Meslekleri Kurulu üyelerine geniş yetkiler vermekle beraber kişilerin mesleklerinden men edilmesi tamamen bu Kurul'un yorum ve insiyatifine bırakılmıştır.

Sonuç olarak, normlar hiyerarşisine aykırı olarak kurulan Sağlık Meslekleri Kurulu Anayasa md.135 ile öngörülen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yetkisini gasp etmektedir. Ayrıca, sağlık mesleği mensuplarının sürekli mesleklerinden men'i düzenleyen hükümlere baktığımızda tamamen Kanun yapım tekniklerine aykırı olarak düzenlenmiş belirsiz ve özensiz ifadelerdir. Kişilerin mesleklerinden men'i gerektirecek bir cezanın bu Şekilde zensiz ve normlar hiyerarşisine aykırı düzenlenmesi hukuka aykırı bir düzenlemedir.